

Girişimcilikte Sosyal Engeller Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Kontrol Odağı, Girişimcilik Niyeti ile İlişkisi

Yasin AKKUŞ*

Öz

Amaç: Bu çalışmada girişimcilikte sosyal engeller ölçeğinin geliştirilmesi ve bu ölçeğin kontrol odağı ve girişimcilik niyeti ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem desenlerinden ise keşfedici sıralı desen benimsenmiştir. Araştırmanın nitel kısmında iki odak gurup (toplam 12 kişi) görüşmesi yapılmış, nicel kısmında ise 631 üniversite öğrencisinden anket yöntemiyle veri toplanmıştır. Nitel yöntemde MaxQDA programı, nicel yöntemde ise Smart PLS programı üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Araştırmada yeterli güvenilirliğe ve geçerliğe sahip dört ifadeden oluşan Girişimcilikte Sosyal Engeller Ölçeği geliştirilmiştir. Ayrıca Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Kontrol Odağı arasında pozitif yönlü, doğrusal ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Yani sosyal engellere kapılan girişimci adaylarının dış kontrol odaklı davranışı benimsedikleri söylenebilmektedir. Yine Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Girişimcilik Niyeti arasında negatif yönlü, doğrusal ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Buna göre girişimci sosyal engellere dair algısı yükseldikçe girişimci olmaya yönelmekten geri durmaktadır.

Sonuç ve Öneriler: Girişimcilikte sosyal engellerin önemli bir değişken olduğu ve girişimcilikle ilgili diğer değişkenlerle ilişkisinin bulunduğu görülmektedir. Ölçeğin arkadaş ve aile gibi farklı boyutlarda da incelenmesi ve farklı değişkenlerle ilişkisinin araştırılması önerilmektedir.

Özgün Değer: Bu çalışma; literatürde rastlanmayan, hem sosyal engeller boyutu hem de girişimcilik özelinde bir ölçeği ortaya koymaktadır. Bu ölçeğin; girişimcilerin daha önce araştırılmayan sosyal engellerine dair yeni bulgular ortaya koyabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilikte Sosyal Engeller, Kontrol Odağı, Girişimcilik Niyeti, Ölçek Geliştirme

JEL Sınıflandırması: M10, M13, O40

Developing the Scale of Social Barriers in Entrepreneurship and Its Relationship with Locus of Control, Entrepreneurial Intention

ABSTRACT

Purpose: In this study, it was aimed to develop the scale of social barriers in entrepreneurship and to examine the relationship of this scale with locus of control and entrepreneurial intention.

Method: Mixed method was used in the study. The exploratory sequential design was adopted from the mixed method designs. In the qualitative part of the study, two focus group interviews (12 people in total) were conducted, and in the quantitative part, data were collected from 631 university students by questionnaire method. Analyses were carried out using the MaxQDA program in the qualitative method and the Smart PLS program in the quantitative method.

Findings: In the study, the Social Barriers in Entrepreneurship Scale, which consists of four statements with sufficient reliability and validity, was developed. In addition, a positive, linear and significant relationship was determined between Social Barriers in Entrepreneurship and Locus of Control. In other words, it can be said that entrepreneurial candidates who have social barriers adopt external control-oriented behavior. Again, a negative, linear and significant relationship was found between Social Barriers in Entrepreneurship and Entrepreneurial

* Trakya Üniversitesi, yasinakkuş@trakya.edu.tr, 0000-0003-3225-4251

Intention. Accordingly, as the entrepreneur's perception of social barriers increases, he refrains from being an entrepreneur.

Practical Implications: It is seen that social barriers are an important variable in entrepreneurship and are related to other variables related to entrepreneurship. It is recommended to examine the scale in different dimensions such as friends and family and to investigate its relationship with different variables.

Originality: This study; It reveals a scale that is not found in the literature, both in terms of social barriers and entrepreneurship. It is thought that this scale can reveal new findings about the social barriers of entrepreneurs that have not been investigated before.

Keywords: Social Barriers in Entrepreneurship, Locus of Control, Entrepreneurial Intention, Scale Development

JEL Codes: M10, M13, O40

1. Giriş

Küreselleşme ve teknolojinin gelişim hızının artmasıyla geçmişte ancak uluslararası büyük işletmelerin gerçekleştirebileceği birçok faaliyet KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler) tarafından da gerçekleştirilebilir hale gelmiştir. Gelişen teknoloji ve hızla değişen pazar şartları karşısında büyük işletmeler yeteri kadar hızlı olamazken küçük işletmeler hızla pazardaki boşlukları doldurabilmektedir (Akkuş, 2022). Bu nedenle KOBİ'leri hayata geçiren ve işleten girişimcilerin önemi her geçen gün artmaktadır. Girişimcilerin Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarında önemli rollerinin bulunduğu aktarılmaktadır (Akkuş & Çalıyurt, 2022). Bu nedenle girişim ve dolayısıyla girişimci sayısının artırılması tüm ülkeler için önemli hale gelmektedir. Özellikle inovatif (yenilikçi) girişimcilerin sayısının artması için girişimci davranışının tüm yönleriyle açıklanması buna göre girişimcilik ekosisteminin düzenlenmesi yerinde olacaktır. Girişimciyi iş kurma fikrine iten ve/veya engelleyen nedenler göz ardı edilerek hazırlanan destek ve teşvik mekanizmalarının ekosisteme çok da yüksek katkı yapmasını beklemek zor olacaktır. Bu politikaların geliştirilmesinde girişimcinin kendisinden başlanmalı ve dış etkenlere doğru genişletilmelidir. Girişimcinin sadece dışsal motivasyonlarına hitap edecek mekanizmaların sonuç vermediğini/vermeyeceğini görmek çok zor değildir (Sami, 2016).

Girişimci işletme kurma sürecine sadece mevcut ve/veya borç aldığı sermaye ile girmemektedir. Bunun yanında psikolojisi ve sosyal çevresi ile de sürece dâhil olmaktadır. Girişimciliğin sadece finansal süreçlerden ibaret görülmesi ya da finansa indirgenmesi onu mekanikleştirmekte ve anlaşılmasını imkânsız hale getirmektedir. Oysa girişimci sermaye, doğal kaynaklar emek gibi fiziksel olarak algılanabilen unsurların yanında birçok psikolojik ve sosyolojik unsurları bir araya getirmektedir. Birçok girişimci adayı maddi sermayesi yeterli olduğu halde psikolojik ve toplumsal nedenlerle girişimci olmaya çekinmektedir (Döm Tomak,

2015). Hatta sosyal çevreleri tarafından engellenen girişimcilerin işletmesini başarıyla kuran girişimcilerden daha çok olduğunu tahmin etmek zor olmayacaktır. Buzdağının bu görünmeyen yüzünün ortaya çıkartılması için girişimcilerin sosyal engellerinin tanımlanması ve ölçülmesinin gerektiği düşünülmektedir. Sosyal engellerin ölçülmesiyle girişimciliğin diğer değişkenlerle olan ilişkisi de ortaya koyulabilir hale gelecektir.

2. Kuramsal Çerçeve

Girişimcinin, işletme kuruluş aşamasında birçok engelle karşılaştığı ifade edilmektedir (Marangoz, 2017). Oldukça çeşitli olan bu engellerden ilk akla geleni ve en fazla dillendirilene finansal engellerdir. Girişimin kuruluş ve işletme aşamasında finansal sermayenin bulunması ve kullanılması girişimcinin karşısına engel olarak çıkmaktadır. Ancak günümüzde gelişmiş ve çeşitlenmiş olan finansal kaynaklar (finans kuruluşları, risk sermayesi, melek yatırımcılar, kamu destekleri vd.) girişimcinin bu engeli kolayca aşabilmesine olanak sağlamaktadır (Ergen, 2014). Akla gelen bir diğer engel türü ise psikolojik engellerdir. Bu engel türü daha çok girişimcinin kişilik yapısı ile ilişkilendirilmektedir. Bireyin kişilik yapısının temel özellikleri onun girişimciliğe yönelimini ve motivasyonunu etkileyebilmektedir (Akkuş ve diğ., 2019; Chell, 2008). Psikolojik engellerin aşılması daha çok birey ile ilişkili ve bireye özel olsa da günümüzde bu engellerin aşılmasını kolaylaştıracak eğitimlere, mentörlere ulaşılması mümkün hale gelmiştir (Ateş, 2019). İlk sıralarda akla gelmesi de öne çıkan bir diğer engel türü sosyal engellerdir. Sosyal engelleri tespit etmenin ve analiz etmenin zorluğunda yaşanan sıkıntılar nedeniyle tanımlanmasında güçlükler yaşanmaktadır (Akkuş, 2022). Birçok çalışmada girişimcilerin sosyal engellerle yüzleşeceği ve bu yüzleşmelere karşı hazır olması gerektiği ifade edilmektedir (Başar, 2017; Çakırcı, 2016; Döm Tomak, 2015; Erdoğan, 2013; Gerber, 1997; Küçük, 2015). Sosyal engellerde karşılaşılabilecek konu başlıkları arasında aile, arkadaş, akrabalar, itibar, toplum gibi unsurlar sayılmaktadır. Ancak bu unsurları sıralamanın ötesine geçen ve ölçmeyi amaçlayan değerlendirmelerle karşılaşılmamıştır. Çeşitli risk unsurları arasından alt boyut olarak sosyal riskleri de ölçmeyi amaçlayan ölçeklerin var olduğu görülmektedir (Blais & Weber, 2006; Dinç & Yavaş Tez, 2017). Ancak bu alt boyutlar ancak diğer alt boyutlarda birlik anlam ifade etmekte ve girişimcilikteki sosyal engeller özeline dair oldukça sınırlı bir ölçüm modeli sunabilmektedir (Akkuş, 2022). Bu nedenle girişimcilikteki sosyal engellerin ölçülmesini sağlayacak bir ölçeğin geliştirilmesi gerekliliğinin ortaya

çıkacağı düşünülmektedir. Bu ölçeğin geliştirilmesi ve diğer girişimcilikle ilgili değişkenlerle olan muhtemel ilişkilerinin incelenmesiyle girişimci davranışının daha iyi anlaşılacağı düşünülmektedir.

Girişimcinin kişiliği ile ilişkili olarak tanımlanan kavramların başında kontrol odağı gelmektedir. Bu kavram Julian Rotter tarafından 1966 yılında tanımlanmıştır. Kontrol odağının iki ucunda yer alan bireylere göre başarı ya da başarısızlığın nedenleri değişebilmektedir. Dış kontrol odağına sahip bireyler başarı ya da başarısızlıklarını daha çok dış nedenlere bağlamaktadır. Bu nedenler; müdahale etme şansları zor olan şans, talih, kader vb. kavramlar altında yer almaktadır. İç kontrol odağına sahip bireyler ise başarı ya da başarısızlıklarını dış faktörlerden ziyade bireysel çaba ve çalışmalarına bağlamaktadır. Bu bireyler dış faktörleri göz ardı etmese de yeterli cesaret, azim, çaba gösterdiklerinde ve yeteri kadar çalıştıklarında başarıya ulaşacaklarına inanmaktadır (Konakay, 2018). İç kontrol ve dış kontrol odaklılığın bireyin kişiliği ile ilişkili olduğu ve kolay değişim göstermediği aktarılmaktadır. Ancak eğitim seviyesindeki değişim gibi nedenlerle dış kontrol odaklı bireylerin iç kontrol odaklılığa doğru geçişinin olabileceği ifade edilmektedir. Dış kontrol odaklı bireyler dışsal bir yardım beklentilerinin yüksek olması nedeniyle harekete geçmekte zorlanmaktadır. Bekledikleri yardım gelmedikçe çevresini suçlamakta ya da kaderine küsmektedir. Oysa iç kontrol odaklı birey harekete geçmekte ve çabasını başarıyı elde edene kadar sürdürme eğiliminde olmaktadır (Burger, 2006). Girişimcilik açısından ele alındığında iç kontrol odağına sahip bireylerin girişimciliğine daha kolay yönlmesi beklenmektedir. Dış kontrol odağına sahip bir birey de girişimci olmayı arzu edebilmekte ancak umduğu "mükemmel ortam" bir türlü oluşmadığı için harekete geçmemektedir. Oysa iç kontrol odağına sahip bireyler şartlar yeterli düzeyde olmasa bile azim, kararlılık ve çaba ile zorlukları aşabileceklerine inanmaktadır. Kontrol odağının girişimcinin davranışını açıklayıcı bir yönünün olması onun diğer girişimcilikle ilgili değişkenlerle ilişkisinin incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Girişimcilerin iş fikirlerini hayata geçirmeden önceki durumu girişimcilik niyeti olarak tanımlanmaktadır (Atasoy, 2012). Bir iş fikri başlangıçta girişimcinin zihninde sadece hayalden ibaret olmaktadır. Girişimcinin zihninde bir anlamda giderek pişen iş fikri mantıklı, uygulanabilir ve ticarileştirilebilir bir yapıya dönüşmektedir. Bu dönüşüm sürecinde girişimcinin iş fikrini hayata geçirmeye dair enerjisi artmakta ve bu enerji niyete dönüşmektedir (Top, 2017). Girişimcilik niyetinin dış etkenlere kapalı bir yapı olduğunu söylemek zordur. Bireyin kişilik özellik-

lerinden başlayarak giderek genişleyen çemberler halinde birçok etkenin girişimcilik niyetiyle ilişkisinin bulunduğu söylenebilmektedir (Chell, 2008). Bu etkilerin ortaya konması; mevcut girişimcilerin anlaşılmasına ve yeni girişimci adaylarının önündeki engellerin kaldırılmasına yardımcı olabilecektir.

3. Yöntem

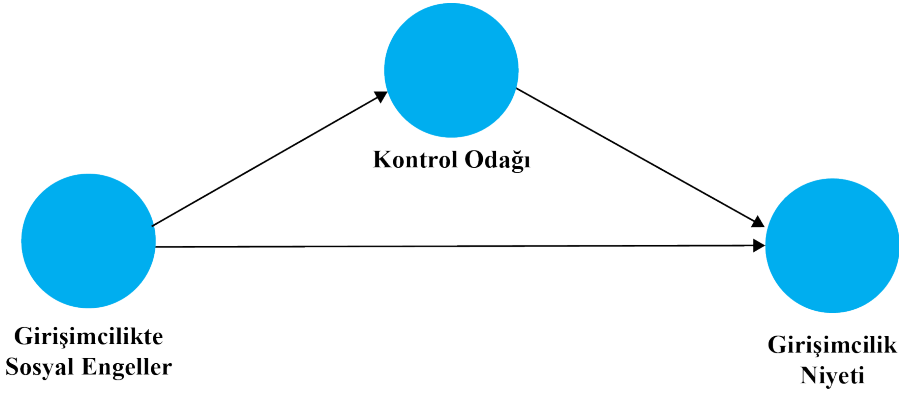
Araştırma yöntemi olarak nitel ve nicel yöntemin bir arada kullanıldığı karma yöntem benimsenmiştir. Karma yöntem araştırma desenleri arasından da ölçek geliştirme çalışmaları için önerilen keşfedici ardışık desen tercih edilmiştir (Creswell, 2019). Sıralı model olarak da ifade edilen bu desende; (özellikle ölçek geliştirilirken) nicel yöntemin nitel yönetime kıyasla daha baskın olduğu öne sürülmektedir (Mertkan, 2015). Keşfedici sıralı karma yöntem deseniyle ölçek geliştirilirken; öncelikle nitel araştırma ile veri toplanmakta sonra bu nitel verilerden ölçme ifadelerini oluşturmakta ve ardından bu ölçek evrendeki örnekleme uygulanmaktadır (Creswell, 2017).

3.1. Diğer Ölçme Araçları ve Araştırma Modeli

Araştırmanın ilk amacı Girişimcilikte Sosyal Engeller ölçeğinin geliştirilmesidir. Buna ek olarak geliştirilen ölçeğin girişimcilikle ilişkili olan temel değişkenlerle muhtemel ilişkilerinin ortaya konması da hedeflenmektedir. Bu kapsamda karma yöntemle geliştirilen ölçeğin diğer değişkenlerle olan ilişkileri yapısal eşitlik modellemesi (YEM) ile ortaya konulacaktır.

Modelde kullanılan Kontrol Odağı değişkeni Kaya (2016)'nın Türkçeye Uyarladığı Spector ve diğer. (2002) tarafından geliştirilen iř kontrol odağı ölçeği ile ölçülmüştür. Kontrol Odağı ölçeğinin Cronbach's Alpha değeri 0,8 olarak tespit edilmiştir. Giriřimcilik Niyeti değişkeni için ise Çolakođlu ve Gözükar (2016)'nın Lińán ve Chen (2009)'den uyarladıkları ölçek kullanılmıştır. Daha önceki araştırmalarda ölçeğin Cronbach's Alpha değerleri 0,8'in üzerinde olsa da bu araştırmada 0,61 olarak tespit edilmiştir. Ancak bazı araştırmacılar 0,6'nın üzerindeki değerlerin güvenilir kabul edilebileceğini ifade etmektedir (Götz ve diğer., 2009; Hair ve diğer., 2006; Ittner & Larcker, 1997; Nunnally & Bernstein, 1994).

Araştırma değişkenlerini ve bunların muhtemel ilişkilerini gösteren model aşağıda sunulmaktadır.

Şekil 1. Araştırma Modeli

Bu modelde ifade edilen ilişkilere dair hipotezler aşağıda sıralanmaktadır.

H₁: Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Kontrol Odağı arasında pozitif yönlü, doğrusal, anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₂: Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Girişimcilik Niyeti arasında negatif yönlü, doğrusal, anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₃: Kontrol Odağı ile Girişimcilik Niyeti arasında negatif yönlü, doğrusal, anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₄: Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Girişimcilik Niyeti arasında Kontrol Odağı üzerinde negatif yönlü, doğrusal, anlamlı, dolaylı ilişki bulunmaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evreni Türkiye’de ön lisans veya lisans eğitimi gören 18-37 yaş aralığındaki gençlerden oluşmaktadır. Araştırmanın nitel kısmında Trakya Üniversitesi Uzunköprü Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören gençler üzerinden bir örnekleme gidilmiştir. Burada öğrencilerin girişimcilik niyetlerine dair bir test uygulanmıştır. Testte girişimcilik niyeti yüksek olan ve girişimcilik niyeti düşük olan iki örneklem grubu belirlenmiştir. Bu gruplar üzerinden kolayda seçim yöntemiyle altışar kişiden oluşan iki odak grup belirlenmiş ve mülakata alınmıştır. Araştırmanın nitel analizleri sonrasında pilot çalışma için Trakya Üniversitesi Uzunköprü Meslek Yüksekokulu ve Uzunköprü Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda öğrenim gören 163 öğrenci belirlenmiş ve taslak ifadeler uygulanmıştır.

Araştırmanın nicel kısmında Trakya Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerden, Türkiye’deki başka üniversitelerde öğrenim gören arkadaşlarına araştırma formunu online olarak ulaştırması talep edilmiştir. Bunun sonucunda tüm ifadeleri tam olarak doldurulan 631 adet yanıt alınmıştır. Araştırmaya katılan ve tam olarak yanıt verilen örneklemin tüm evreni temsil edeceği düşünölmektedir.

4. Bulgular

4.1. Nitel Bulgular

Yapılan iki odak grup görüşme videosu transkript edilmiş ve MaxQDA programına yüklenmiştir. Yapılan tekrarlı okumaların ardından odak grup metinleri kodlamaya tabi tutulmuştur. Ham olarak elde edilen kodlar tekrar düzeltme düzenlemelere maruz bırakılmıştır. Yapılan kodlamalar alandaki iki uzmanın görüşü alınarak öneriler değerlendirilmiştir. Kodların bir bütün halinde Girişimcilikte Sosyal Engeller teması altında birleştiği görölmüştür. Bu bulgulara dair kod frekanslarını yansıtan tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 1. Kod Frekansları Tablosu

Tema	Kod	Kod Frekansı	Yüzde
Girişimcilikte Sosyal Engeller	Arkadaş Desteği	4	5,06
	Çevre Engelini Aşmak	10	12,66
	Aile Engelini Aşmak	6	7,59
	Çevreden Beklenen Destek	3	3,80
	Çevreden Olumlu Yaklaşımlar	2	2,53
	Aile Desteği	18	22,78
	Aile Engeli	13	16,46
	Akraba Engeli	9	11,39
	Çevreden Olumsuz Yaklaşımlar	14	17,72
TOPLAM		79	100,00

Odak grup görüşmesi katılımcılarının girişimcilik konusunda en fazla aile desteğine değindiği tespit edilmiştir. Ondan sonra en çok vurgunun çevrelerinden gelecek olumsuz yaklaşımlara dair olduğu görölmektedir. Sonrasında aile desteğinin olumsuz olan aile engeli kodunun geldiği görölmektedir. Olduğuça

çok vurgu yapılan diğer kod olan çevre engelini aşmak kodunun ise çevreden olumsuz yaklaşımlar kodunun olumlusu olduğu söylenebilmektedir. Yine akraba engeline dair görece orta düzeyde vurgudan söz edilebilmektedir. Tüm bu bulgulardan hareketle aile, akraba ve sosyal çevreye dair tutumlara dayanan bir soru havuzu hazırlanmıştır. En baştan hazırlanan ve girişimcilikte finansal engellere de vurgu yapan ifadeler uzman görüşleri sonrasında soru havuzunun dışında bırakılmıştır. Araştırmanın nitel aşamasının ardından oluşan soru havuzu bir pilot araştırmaya tabi tutulmuştur. Trakya Üniversitesi Uzunköprü Meslek Yüksekokulu ve Uzunköprü Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilen pilot çalışma (163 Katılımcı) sonrasında anlaşılmayan ve/veya zor anlaşılan ifadeler değiştirilmiş ve ifadelere son hali verilmiştir. Soru havuzunda yer alan 12 adet ifade aşağıda listelenmektedir.

Tablo 2. Girişimcilikte Sosyal Engeller

No	İfade
1	Eşimin ya da erkek/kız arkadaşımın iş kurarken bana destek olması önemlidir.
2	Sosyal çevremde başarısız bir birey olarak görülme endişe duymaktayım.
3	Bir iş fikrini hayata geçirirken babamın onayı benim için önemlidir.
4	İş fikrini hayata geçirirken arkadaşlarımdan destek beklerim.
5	İş fikrimi/fikirlerimi akrabalarıma söylemekten çekinirim.
6	Annemin olumsuz yaklaştığı bir işi hayata geçirmeyi düşünmem.
7	Bir işletme kurmamda banan maddi destek olacak yakınım (aile, akraba, arkadaş vb.) yok.
8	Bir işi hayata geçirmede sosyal çevremdekilerin yaklaşımını dikkate almam.
9	Ailem onaylamasa bile inandığım iş fikrinin peşinden giderim.
10	Sosyal çevremden aldığım olumsuz yanıtlar benim kararlarımı etkilemektedir.
11	Akrabalarımın desteği olmadan bir iş kurmanın zor olduğunu düşünmekteyim.
12	Bir girişimde bulunurken arkadaşlarımdan fikirlerini önemsemem.

Ters İfadeler: 8, 9, 12

Bu ifadeler 5'li Likert ölçeği kullanılarak düzenlenmiştir. Likert ölçeğinde "Hiç Katılmıyorum", "Kısmen Katılmıyorum", "Emin Değilim", "Kısmen Katılıyorum", "Tamamen Katılıyorum" seçenekleri sunulmaktadır.

4.2. Nicel Bulgular

Katılımcılar tarafından tam olarak doldurulan 631 adet yanıtta 109 ade-dinin kontrol sorusunda istenen kodlamadan farklı cevap verdiği görülmüştür. Talimata uymayan bu veriler, ifadeleri okumadan yanıt verme ihtimalleri bulunduğundan veri setinden çıkartılmıştır. Geriye 522 adet yanıtı içeren veri seti kalmıştır. Veriler SPSS paket programına yüklenerek ters ifadelerin değerleri çevrilmiştir. Ardından normallik varsayımları, geçerlik ve güvenilirliğe dair analizlere geçilmiştir.

4.2.1. Geçerlik ve Güvenirliğe Dair Bulgular

İfadelerin tanımlayıcı istatistikleri çıkartılmış ve normallik varsayımları üzerinden değerlendirmeye alınmıştır. İfadelere ait Skewness ve Kurtosis değerlerinin birisi hariç hepsinin -1,5 ve +1,5 arasında kaldığı görülmektedir. Sadece bir ifade Kurtosis değeri +1,5 ile +2 arasında kalmaktadır. Bu açıdan ele alındığında normalliğe dair bir varsayımın sağlandığı görülmektedir (Tabachnick & Fidell, 2019). Normallik testlerinin tüm ifadeler için anlamlı çıktığı görülmektedir. Bu anlamlılık nedeniyle diğer bir normallik varsayımı sağlanamamıştır. Histogram grafiklerinde normal dağılıma işaret eden yerleşimler görülmektedir. Yine Q-Q çizim grafiklerinin de benzer şekilde normal dağılımı işaret ettiği düşünülmektedir. Bu kapsamda verilerin normallik varsayımlarının büyük ölçüde sağlandığı sonucuna varılmaktadır (George & Mallery, 2020).

Faktör analizinde PLS-SEM yol modellemesi ile yapılan analizlerin daha güvenilir sonuçlar verdiği öne sürülmektedir. Bu nedenle Smart PLS programı kullanılarak faktör analizinin gerçekleştirilmesine karar verilmiştir (Afthanorhan, 2013). Yapılan faktör analizi sonucunda 0,5'in altında faktör yükü olan maddeler, katkı oranı düşük olma ihtimali nedeniyle araştırma modelinden çıkartılmıştır. Doğrusallık probleminin varlığının incelenmesi için VIF değerlerine bakılması ve bu değerlerin 3'ün altında olması gerektiği aktarılmaktadır. Modelde kalan ve aşağıdaki tabloya işlenen maddeler ele alındığında hem faktör yükleri bakımından hem de VIF değerleri bakımından istenen kriterlerin sağlandığı görülmektedir.

Tablo 3. Faktör Yükü ve VIF Değerleri

Değişken Adı	Madde Kodu	Madde	Faktör Yükü	VIF
Girişimcilikte Sosyal Engeller	GSE02	Sosyal çevremde başarısız bir birey olarak görülmekten endişe duymaktayım	0,63	1,26
	GSE05	İş fikrimi/fikirlerimi akrabalarım söylemekten çekinirim.	0,61	1,10
	GSE09	Sosyal çevremden aldığım olumsuz yanıtlar benim kararlarımı etkilemektedir.	0,71	1,27
	GSE10	Akrabalarımın desteği olmadan bir iş kurmanın zor olduğunu düşünmekteyim.	0,74	1,18
Girişimcilik Niyeti	GN01	Kendimi asla bir girişimci olarak göremiyorum.*	0,74	1,11
	GN02	Bir gün girişimci olabileceğimi düşünüyorum.	0,77	1,39
	GN03	Uygun fırsatlar karşıma çıkarsa, bir girişimci olacağım.	0,73	1,33
Kontrol Odağı	KO05	İstediğin bir işi elde etmek çoğunlukla şans meselesidir.	0,70	1,48
	KO06	Para kazanmak temelde iyi kısmet meselesidir.	0,74	1,78
	KO08	Gerçekten iyi bir işe sahip olmak için insanların yüksek mevkilerde aile üyelerine ya da arkadaşlara sahip olmaları gerekir.	0,64	1,32
	KO09	Başarılar genellikle iyi kısmete sahip olma meselesidir.	0,78	1,86
	KO13	Çoğu işlerde olağanüstü bir çalışan olmak çok şanslı olmayı gerektirir.	0,66	1,42
	KO16	Çok para kazanan ve az para kazanan insanlar arasındaki temel fark şanstır.	0,73	1,47

*Ters İfadeler

Yukarıdaki tablo incelendiğinde hem faktör yüklerinin hem de VIF değerlerinin istenen değer aralığında oldukları görülmektedir.

Tablo 4. Güvenirlik, CR ve AVE Değerleri

	Composite Reliability (CR)	Average Variance Extracted (AVE)
Girişimcilik Niyeti	0,79	0,56
Girişimcilikte Sosyal Engeller	0,77	0,46
Kontrol Odağı	0,86	0,5

Girişimcilikte Sosyal Engeller değişkenindeki AVE (Average Variance Extracted) değerinin literatürde öngörülen minimum değer olan 0,5'in biraz altında olduğu tespit edilmiştir. Ancak CR (Composite Reliability) değerinin 0,6'nın üzerinde olması durumunda AVE değerinin 0,5'in altında olmasının sorun teşkil etmeyeceği aktarılmaktadır (Hair ve diğ., 2021).

Tablo 5. Fornell-Larcker Kriteri

	Girişimcilik Niyeti	Girişimcilikte Sosyal Engeller	Kontrol Odağı
Girişimcilik Niyeti	0,75		
Girişimcilikte Sosyal Engeller	-0,28	0,68	
Kontrol Odağı	-0,15	0,4	0,71

Fornell Larcker Kriteri değerlendirilirken değişkenlerin kendisiyle keşiştiği hücrede yer alan değerin diğer satır ve sütunlardaki değerlerden yüksek olması beklenmektedir (Henseler ve diğ., 2015). Yukarıdaki tabloda yer alan değerler incelendiğinde tüm değişkenlerin bahsi geçen kriteri sağladığı görülmektedir.

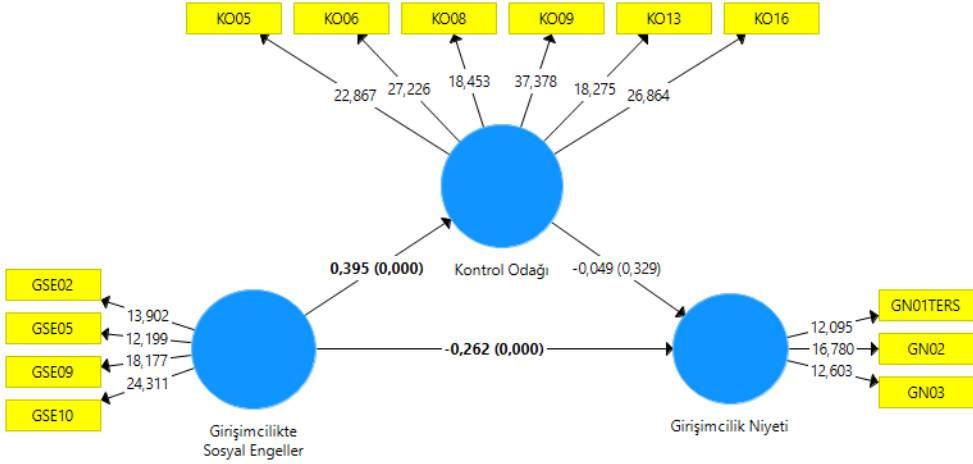
Tablo 6. HTMT Katsayısı Değerleri

	Girişimcilik Niyeti	Girişimcilikte Sosyal Engeller
Girişimcilikte Sosyal Engeller	0,45	
Kontrol Odağı	0,22	0,53

HTMT olarak kısaltılan Heterotrait-Monotrait Ratio değerlerinin 0,85'in altında olması gerektiği aktarılmaktadır (Ab Hamid ve diğ., 2017). Yukarıdaki tablo incelendiğinde değerlerin kriteri sağladığı görülmektedir.

4.2.2. Araştırma Modelinin Analizi ve Bulguları

Güvenirlilik ve geçerliğe dair değerlerin olumlu bulunmasının ardından araştırmanın yol analizi modeli oluşturularak hipotez testlerine geçilmiştir. Bunun için SmartPLS programında Bootstrapping yöntemi kullanılmış ve 1000 alt örneklem ile çalıştırılmıştır.

Şekil 2. Yol Analizi Modeli

Yukarıdaki şekilde yer alan modelde değişkenler ile ifadeler arasında T değerlerinin yer aldığı görülmektedir. Değişkenler arasındaki çizgilerde ise parantez dışında yol katsayıları yer almakta, parantez içinde ise anlamlılık (P) değerleri bulunmaktadır. Modele ilişkin yol katsayılarının, R² değerlerinin, etki büyüklüklerinin (f²) hesaplanması için en küçük kareler analizi (PLS-SEM) ve anlamlılık değerlerinin hesaplanması için yeniden örnekleme (bootstrapping) analizi kullanılmıştır. Modelin tahmin gücünün (Q²) hesaplanmasında SmartPLS programındaki PLSpredict analizi kullanılmıştır. Bu değerler araştırma modelinin diğer katsayılarıyla beraber aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 7: Araştırma Modeli Katsayıları

Değişkenler		VIF	R ²	f ²	Q ²
Girişimcilikte Sosyal Engeller	Kontrol Odağı	1,00	0,081	0,19	0,15
Girişimcilikte Sosyal Engeller	Girişimcilik Niyeti	1,19	0,156	0,06	0,07
Kontrol Odağı	Girişimcilik Niyeti	1,19	0,156	0,00	0,07

Araştırma modelindeki doğrusallık probleminin yokluğunu değerlendirmek için VIF değerlerinin 5'in altında olması gerektiği ifade edilmektedir (Hair ve diğ., 2021). Bu açıdan ele alındığında modelde doğrusallık probleminin olmadığı söylenebilmektedir. R² değerlerinde ise Kontrol Odağının %8 ve Girişimcilik Niyetinin %15,6 oranında açıklandığı anlaşılmaktadır. Etki büyüklüğü (f²) katsayısının değerlendirilmesinde bir etkiden söz edilebilmesi için değerin 0,02'den büyük olması gerektiği aktarılmaktadır (Hair ve diğ., 2017). Buna göre Kontrol Odağı ve Girişimcilik Niyeti arasında bir etkinin varlığından söz etmek mümkün gözükmemektedir. Etki büyüklüğü (f²) katsayısı 0,02'den büyük ise düşük, 0,15'ten büyük ise orta ve 0,35'ten büyük ise yüksek bir etkiden söz edilebileceği paylaşılmaktadır (Cohen, 2013). Buna dayanarak Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Girişimcilik Niyeti arasında zayıf etkiden ve Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Kontrol Odağı arasında orta düzeyde etkiden söz edilebilmektedir. Q² değerlerinin sıfırdan büyük olması nedeniyle modeldeki değişkenlerin tahmin gücüne sahip olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 8: Doğrudan ve Dolaylı Etki Katsayıları

Etki Türü	Değişkenler		Standardize β	Standart Sapma	t değeri	p
Doğrudan Etki	GSE→	KO	0,395	0,04	5,90	0,00
Doğrudan Etki	GSE→	GN	-0,262	0,04	10,45	0,00
Doğrudan Etki	KO→	GN	-0,049	0,05	1,08	0,28
Dolaylı Etki	GSE→	KO→ GN	-0,262	0,02	1,04	0,30

GSE=Girişimcilikte Sosyal Engeller, KO=Kontrol Odağı, GN=Girişimcilik Niyeti

Yukarıdaki tablo ele alındığında Girişimcilikte Sosyal Engellerin Kontrol Odağı üzerinde ($\beta = 0,395$; $p < 0,01$) pozitif yönlü bir anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir. Yine Girişimcilikte Sosyal Engellerin Girişimcilik Niyeti üzerinde ($\beta = -0,262$; $p < 0,01$) negatif yönlü anlamlı bir etkiden söz edilebilmektedir. Ancak Kontrol Odağı ile Girişimcilik Niyeti arasında anlamlı bir etkiye dair bulguya rastlanmamaktadır. Yine Girişimcilikte Sosyal Engellerin Kontrol Odağı üzerinden Girişimcilik Niyeti üzerinde anlamlı bir dolaylı etkisine rastlanmamıştır. Hem model katsayısındaki etki büyüklüğü (f^2) değerinin sıfır olması hem de P değerinin 0,05'ten büyük olması nedeniyle dolaylı etkinin değerlendirilmesine dair ek analizlere geçilmemiştir (Baron & Kenny, 1986; Yıldız, 2021; Zhao ve diğ., 2010).

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip bir Girişimcilikte Sosyal Engeller ölçeğinin geliştirildiği söylenebilmektedir. Ölçeğin nihai formundaki ifadelerde girişimcinin daha çok akrabalarına ve geniş sosyal çevresine odaklanıldığı göze çarpmaktadır. Girişimcilerin dar sosyal çevresi olarak tanımlanabilecek olan aile, anne, baba, eş, arkadaş gibi sosyal yapılara değinilen ifadeler yeterli düzeyde geçerli ve güvenilir bulunmamıştır. Geliştirilen ölçeğin girişimcinin sosyal engellerini tam anlamıyla açıkladığı iddia edilmemektedir. Bu açıdan ele alındığında girişimcinin yakın sosyal çevresini daha güvenilir bulduğunu söylemek mümkündür. Girişimcinin esas sosyal engellerinin ise akrabalarının da içinde bulunduğu daha geniş bir sosyal çevreden kaynaklandığını söylemek yerinde olacaktır. Geliştirilen ölçek girişimcilerin tüm sosyal yönlerini karşılamasa da literatürdeki sosyal engel veya sosyal risk ölçeklerinden ayrılmaktadır. Literatürde benzer sayılabilecek ölçeklerin diğer engel ya da risklerle (etik, finansal, sağlık/güvenlik, rekreasyon vb.) beraber ele alındığı görülmektedir (Blais & Weber, 2006; Dinç & Yavaş Tez, 2017). Oysa geliştirilen ölçek hem sosyal engeller hem de girişimcilik alanına özel olarak literatürde yer alacaktır.

Araştırma modelinde geliştirilen Girişimcilikte Sosyal Engeller ölçeğinin Kontrol Odağı ile anlamlı ilişkisinin bulunduğu görülmektedir. Bu etkinin orta büyüklükte olduğunu söylemek yerinde olacaktır. Böylece H_1 hipotezinin kabul edildiği sonucuna varılmaktadır. Buna göre sosyal engellere dair bireyin algısı arttıkça dış kontrol odaklı davranış da artmaktadır. Dış kontrol odaklı bireylerin başarı için çevrelerinden bir beklenti içinde oldukları değerlendirildiğinde sosyal engellerin de buna etkisinin bulunması doğal görülmelidir. Yine Girişimcilikte Sosyal Engel-

ler ile Girişimcilik Niyeti arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu ilişkinin düşük düzeyde olduğu görölmektedir. Buna göre H_2 hipotezinin de kabul edildiği söylenebilmektedir. Sosyal engellere dair algısı yüksek olan bireyin girişimcilik niyetinin düşük seyretmesi literatürle uyumlu gözükmektedir. Çevresinin görüşlerini daha fazla önemseyen bireyin girişimini hayata geçirmede zorlanma ihtimali yüksek olacaktır. Literatürdeki diğer araştırmalarda sıkça rastlanırsa da araştırma modelinde Kontrol Odağı ve Girişimcilik Niyeti arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiş, H_3 hipotezi kabul edilememiştir (Arkorful & Hilton, 2022; Çolakoğlu & Gözükar, 2016; Verheul ve diğer., 2015). Bu açıdan araştırma modelinin literatürden farklılaştığı öne sürülebilmektedir. Girişimcilikte Sosyal Engeller ile Girişimcilik niyeti arasında Kontrol Odağı üzerinden anlamlı bir ilişki de tespit edilememiş ve H_4 hipotezi kabul edilememiştir. Dolaylı ilişkinin tespit edilememesinde Kontrol Odağı ile Girişimcilik Niyeti arasında da doğrudan etkinin görölmemesinin pay sahibi olduğu düşünölmektedir.

Genel olarak ele alındığında bulguların girişimcilikteki engellere dair literatürden ayrıştığı görölmektedir. Literatürde girişimciliğe dair engellerin bürokrasi, finans gibi daha somut unsurlar üzerinden ele alındığı görölebilmektedir (Klapper ve diğer., 2004). Girişimciliğe dair kuramların da daha çok somut engeller üzerinde durduğu göze çarpmaktadır (Sobel ve diğer., 2007). Girişimcilikteki engellerin soyut yönüne vurgu yapan, girişimciliğın kişiliğine ve dolayısıyla psikolojik yönüne dair çalışmaların da 2010 yılında sonra artmaya başladığı aktarılmaktadır (Akkuş, 2023). Girişimcilikteki somut engellerin soyut engellere göre daha fazla araştırılmasının temel sebebinin somut yönlerin ilk ve daha fazla göze çarpması olduğu düşünölmektedir. Oysa soyut engelleri tespit etmek ve anlamak daha zor olmaktadır (Tlaiss, 2014). Tüm bunlara dayanarak girişimcilikteki soyut engeller arasında sayılan sosyal engellere dair bulguların literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Gelecek araştırmalarda Girişimcilikte Sosyal Engeller ölçeğinin, aile ve akadaşa dair boyutlarının da ortaya koyulacak bir biçimde genişletilmesi yerinde olacaktır. Ayrıca mevcut ölçeğın girişimciliğe dair diğer değişkenlerle ve kişilik ile ilişkilerinin incelenmesinde araştırma fırsatları bulunduğu düşünölmektedir.

Kaynakça

Ab Hamid, M., Sami, W., & Sidek, M. M. (2017). Discriminant validity assessment: Use of Fornell & Larcker criterion versus HTMT criterion. *Journal of Physics: Conference Series*,

Afthanorhan, W. (2013). A comparison of partial least square structural equation modeling (PLS-SEM) and covariance based structural equation modeling (CB-SEM) for confirmatory factor analysis. *International Journal of Engineering Science and Innovative Technology*, 2(5), 198-205.

Akkuş, Y. (2022). *Kişilik Faktörleri ve Risk Alma Düzeylerinin Yenilikçilik Üzerindeki Etkileri: Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Örneği* Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Edirne.

Akkuş, Y. (2023). Bibliometric Analysis of Entrepreneurial Personality With Science Mapping Technique. *Prizren Social Science Journal*, 7(2), 32-47. <https://doi.org/10.32936/pssj.v7i2.424>

Akkuş, Y., Akdoğan, Ç., & Akyol, A. (2019). Girişimcilik Niyetini Etkileyen Temel Kişilik Özellikleri ve Girişimci Kişilik Boyutları: Trakya Örneği. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 1-13.

Akkuş, Y., & Çalıyurt, K. (2022). The Role of Sustainable Entrepreneurship in UN Sustainable Development Goals: The Case of TED Talks. *Sustainability*, 14(13), 8035. <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/13/8035>

Arkorful, H., & Hilton, S. K. (2022). Locus of control and entrepreneurial intention: a study in a developing economy. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 38(2), 333-344.

Atasoy, T. (2012). *Kendinizin Patronu Olmak: Girişimcilik*. ODTÜ Yayıncılık.

Ateş, M. F. (2019). İç girişimcilik üzerindeki mentorluğun etkisinde öz yeterliliğin rolü. *Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(2), 144-163.

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of personality and social psychology*, 51(6), 1173.

Başar, E. (2017). *Girişimcilik*. Nobel Akademik Yayıncılık.

Blais, A.-R., & Weber, E. U. (2006). A domain-specific risk-taking (DOSPERT) scale for adult populations. *Judgment and Decision making*, 1(1), 33-47.

Burger, J. M. (2006). *Kişilik* (İ. E. Sarıoğlu, Trans.). Kaknüs Yayınları.

Chell, E. (2008). *The Entrepreneurial Personality: A Social Construction* (2 ed.). Routledge.

Cohen, J. (2013). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Routledge.

Creswell, J. W. (2017). *Araştırma Deseni; Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Eğiten Kitap.

Creswell, J. W. (2019). *Karma yöntem araştırmalarına giriş* (M. Sözbilir, Trans.; 2 ed.). Pegem Akademi.

Çakırer, M. A. (2016). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Çolakoğlu, N., & Gözükara, İ. (2016). A comparison study on personality traits based on the attitudes of university students toward entrepreneurship. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 229, 133-140.

Diñç, S. C., & Yavaş Tez, Ö. (2017). Alana özgü risk alma ölçeği-kısa formu'nun (do-spert) Türkçeye uyarlama çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(3), 107-120.

Döm Tomak, S. (2015). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği* (5 ed.). Detay Yayıncılık.

Erdoğan, F. (2013). *Beyaz Yakalı Girişimci*. Optimist Yayın Dağıtım.

Ergen, M. (2014). *Girişimci Kapital (Silikon Vadisi Tarihi ve SturtUp Ekonomisi)*. Koç Üniversitesi Yayınları.

George, D., & Mallery, P. (2020). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference* (16 ed.). Routledge.

Gerber, M. E. (1997). *Girişimcilik Tutkusu*. Sistem Yayıncılık.

Götz, O., Liehr-Gobbers, K., & Krafft, M. (2009). Evaluation of structural equation models using the partial least squares (PLS) approach. In *Handbook of partial least squares: Concepts, methods and applications* (pp. 691-711). Springer.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis Uppersaddle River* (5 ed.). Pearson Prentice Hall.

Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2021). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)*. Sage publications.

Hair, J. F., Sarstedt, M., Ringle, C. M., & Gudergan, S. P. (2017). *Advanced issues in partial least squares structural equation modeling*. SaGe publications.

Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the academy of marketing science*, 43(1), 115-135.

Iltner, C. D., & Larcker, D. F. (1997). The performance effects of process management techniques. *Management science*, 43(4), 522-534.

- Kaya, Ç. (2016). Kontrol Odağı ve Örgütsel Muhalefet Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 12(46), 81-96.
- Klapper, L., Laeven, L., & Rajan, R. (2004). Barriers to entrepreneurship. *NBER Working Paper*, 10380, 1-61.
- Konakay, G. (2018). *Y Kuşağı Girişimcilik Eğilimleri*. Umuttepe Yayınları.
- Küçük, O. (2015). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi* (8 ed.). Seçkin Yayıncılık.
- Liñán, F., & Chen, Y. W. (2009). Development and Cross-Cultural Application of a Specific Instrument to Measure Entrepreneurial Intentions. 33(3), 593-617. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2009.00318.x>
- Marangoz, M. (2017). *Girişimcilik* (4 ed.). Beta Yayınları.
- Mertkan, Ş. (2015). *Karma araştırma tasarımı*. Pegem Akademi.
- Nunnally, J., & Bernstein, I. (1994). Psychometric theory. In. New York: McGraw.
- Sami, F. (2016). *Bir Fikrin Mi Var? Girişimciliğin Kitabı*. İnkılap Kitapevi.
- Sobel, R. S., Clark, J., & Lee, D. R. (2007). Freedom, barriers to entry, entrepreneurship, and economic progress. *The Review of Austrian Economics*, 20, 221-236.
- Spector, P. E., Cooper, C. L., Sanchez, J. I., O'Driscoll, M., Sparks, K., Bernin, P., Büssing, A., Dewe, P., Hart, P., & Lu, L. (2002). Locus of control and well-being at work: how generalizable are western findings? *Academy of management journal*, 45(2), 453-466.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics* (7 ed.). Pearson.
- Tlaiss, H. A. (2014). Women's Entrepreneurship, Barriers and Culture: Insights from the United Arab Emirates. *The Journal of Entrepreneurship*, 23(2), 289-320. <https://doi.org/10.1177/0971355714535307>
- Top, S. (2017). *Girişimcilik Niyeti*. Beta Yayıncılık.
- Verheul, I., Block, J., Burmeister-Lamp, K., Thurik, R., Tiemeier, H., & Turturea, R. (2015). ADHD-like behavior and entrepreneurial intentions [journal article]. *Small Business Economics*, 45(1), 85-101. <https://doi.org/10.1007/s11187-015-9642-4>
- Yıldız, E. (2021). *SmartPLS ile Yapısal Eşitlik Modellemesi Reflektif ve Formatif Yapılar* (2 ed.). Seçkin Yayıncılık.
- Zhao, X., Lynch Jr, J. G., & Chen, Q. (2010). Reconsidering Baron and Kenny: Myths and truths about mediation analysis. *Journal of consumer research*, 37(2), 197-206.